

במתנה

דפיו זהב

על מה שבזר זכינו.
הרבנית ימימה מזרחי
בעריכת יקרת פרידמן

גיליון 252

פרשת וישלח י"ד בכסלו ה'תש"פ (12/12/2019)

שפת האור

אבל רגע, וכי היה אבא שהתפלל על ילדיו יותר מאשר יעקב? "הילדים רפים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד",⁸ הוא אומר. "ה', עזור לי, פן יבוא והכני אם על בנים".⁹ כמה שהוא מתפלל עליהם והנה, זה קרה לדינה, הבת שלו.

אולי נכלא אותם? אולי ננעל את הבנים והבנות הקטנים בבית?

גם לא. יעקב סגר את דינה במזוודה, שעשיו לא יראה אותה.¹⁰ זה לא עזר לו. נכון, עשיו לא ראה אותה. אבל ברגע שהיא יצאה, קרה לה מה שקרה.

אולי נעשה להם כל מיני קורסים למוגנות? נרכיב להם קלסטרון של הרוע: "הוא נראה כך", "הוא יעשה לך כך". "הוא יאמר לך ככה". והאמת, חינוך למוגנות הוא בוודאי נכון, אבל גם זו לא הגנה הרמטית.

כל הטקטיקות שיעקב נקט לא עזרו לדינה. למה, למה? והתשובה: אל"ף, מפני שיש רשעים בעולם ואין לאף אחד הגנה מוחלטת מפני הרוע. אבל ה-סיבה בעיני היא, שנשים וילדים לא מבינים את שפת הרוע (ואני לא מתביישת לכרוך יחד נשים עם ילדים, כי הן והם היצורים הכי טהורים בעולם). הם לא מבינים את שפת החושך ("הוא רע", "הוא לא טוב"). אני אומרת לאישה בוגרת: "הוא לא טוב בשבילך. זה קשר לא טוב". והיא - לא מסוגלת לשמוע, כי נשים וילדים מדברים את שפת האור.

ורבי נתן מברסלב, בחידוש מדהים לחג החנוכה, יאמר: ברכות השחר! אולי-אולי הן יעזרו, בעולם של רוע, לזהות ולהכיר את

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו.¹ הרבה מדברים על ההכנות של יעקב לקראת המפגש עם הרוע. הוא מתכוון בשלוש דרכים: דורון, תפלה, ומלחמה.² האם זה עזר לו? כן ולא.

מה הוא לא עשה כדי לשמור על המשפחה שלו, על המלאכים שלו. הוא עשה הכל, הכל - וזה לא המיס את לבו של עשיו. מה כן המיס? וירא את הנשים ואת הילדים. הוא רואה את הנשים של יעקב, את הילדים, ושואל: "מי אלה לך?"³ והזוהר כותב: "מי אלה" - אותיות "א-לוהים".⁴ הוא רואה ילדים אלוקיים, ילדים-מלאכים.

איך שומרים על מלאכים? מה נעשה שהמלאכים שלנו לא ייפגעו? הם כל כך תמימים, המלאכים שלנו. מה נעשה?

אולי נשיגח עליהם כל הזמן ונדע כל רגע מה הם עושים?

לא היה אבא משגיח יותר מיעקב, לא היה. הוא ידע בכל רגע היכן הם ומה מעשיהם. כשלבן חושד בו שמישהו ממשפחתו גנב את התרפים, הוא אומר: "מה פתאום? אני יודע בדיוק איפה כל אחד מהם בכל שעה נתונה. וענתה בי צדקתי ביום מחור".⁵

אופס, אומרת התורה. אל תתהלל ביום מחור.⁶ מחור בתך, דינה, יוצאה ומתענה.⁷ גם אם תדעי עד מחור, אמא, מה עושה הבת שלך ואיפה היא - אם חס ושלום הרוע מגיע, הוא מגיע.

אז אולי תפילה? נתפלל עליהם בבוקר?

¹ בראשית ל"ב, ד.

² רש"י לבראשית ל"ב, ט: "והיה המנהג הנשאר לפליטה" - "התקון עצמו לשלושה דברים: לדורון, לתפלה, ולמלחמה. לדורון: "ומעבור המנהג על פניו". לתפלה: "אלהי אבי אברהם". למלחמה: "והיה המנהג הנשאר לפליטה".

³ בראשית ל"ג, ה.

⁴ תיקוני זוהר צ"ה, ב: "בראשית ברא א-להי"ם" - מאי אלהי"ם? "מי אלה".

⁵ בראשית ל', לג.

⁶ משלי כ"ז, א: "אל תתהלל ביום מחור כי לא תדע מה ילך יום".

⁷ מדרש בראשית רבה ע"ג, ט: "רבי יהודה בר סימון אמר: 'פתיב: "אל תתהלל ביום מחור", אמה אמרת: "וענתה בי צדקתי ביום מחור", למחר בתך יוצאת ומתענה, שנאמר: "ומצא דינה בת לאה".

⁸ בראשית ל"ג, יג.

⁹ בראשית ל"ב, יב.

¹⁰ מדרש בראשית רבה ע"ו, ט: "ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפתיהו" - "ודינה היכן היא? נמנה בתבה ונעל בפניה, אמר: 'הרשע הזה עינו רמה היא, שלא יתלה עיניו ויראה אותה ויקח אותה ממני'."

הטוב ומתוך הכרת הטוב, אולי, הבנות שלנו והילדים ידעו להיזהר מהרע.¹¹

לדוגמא - ברכות השחר:

ברוך אתה ה'... הנותן לשכוי בניה להבחין - שידעו: זה טוב, וזה - לא טוב.

ואם **"מלביש ערמים"** זו ברכה, אז **"מפשיט"** זו קללה.

אם **"מתיר אסורים"** זו ברכה, אז משהו שכולא אותך - זו קללה.

אם **"שלא עשני שפחה"** זו ברכה, אז מי שמכריח אותנו, זו קללה.

ואם **"שעשני כרצוני"** זו ברכה, זאת אומרת שאם הרצון שלי הוא "לא" - אז זה קדוש. כי מברכים על זה ישר על הבוקר.¹²

ברכות השחר לא ידברו על השחור, כי ילדים לא מבינים שחור. אני זוכרת שאמרתי פעם לבן שלי הקטן: "אל תלך עם אף פעם עם אף אחד". ופעם אחת הוא נעלם עם חבר שלו מהשכונה וכשהם יזרו שאלתי אותו: "איפה הייתם??"

והוא אמר: "היינו אצל שכן, זקן כזה נחמד, נתן לנו סוכריות".

התעלפתי. "השתגעתי?! ואם הוא איש לא טוב?"

"אמא, אל תדאגי", הוא אמר. "אני שאלתי אותו: 'אתה איש טוב?'" 😊

הם לא יבינו, הם לא. עד מחר, הם לא יבינו את שפת הרוע. ואולי, אולי, כשמסבירים מה "טוב", כשמסבירים מה "נכון", כשהבית מלא מילים מוארות והכרה של הטוב, של הנכון, של פנייה נכונה למישהו, של חרות על הגוף ועל הנפש... במילים אחרות, אומר רבי נתן, כנגד הרוע, נסו את הסגולה המופלאה של ברכות השחר. אולי רק כך יוכלו המלאכים הקטנים שלנו להגיד למלאך רע שתופס אותם בחושך כשהם נותרים לבדם: **"שלחני, כי עלה השחר"**.¹³ אני מרגיש שזה דבר לא טוב. תן לי עכשיו ללכת, ומיד".

יהי רצון שהקב"ה ישמור על המלאכים הקטנים שלנו שלא ינזקו לעולם, שיכירו בטוב ויתרחקו מהרע.

ורק בשורות טובות.

בצוות העריכה: הדסה סאסי

ממשיכות באהבה עם החודש-במתנה של השיעור המלא!

השיעורים המלאים של חודש כסלו
הרבנית ימימה מזרחי
במתנה, אצלך במייל, ללא מחויבות.

לחצי כאן להרשמה זריזה

<<<

¹¹ רבי נתן מברסל, "ליקוטי הלכות", "אורח חיים", הלכות ברכות השחר א', א: "וזהו, **"להבחין בין יום ובין לילה"**, הקף ההסמרות שמהפכין אור לחשך וחשך לאור, אבל על-ידי התגלות הדעת מבחין בין יום ללילה, בין חשך לאור, בין רע לטוב."

¹² "ברכות השחר" מתוך נוסח תפילת שחרית.

¹³ בראשית ל"ב, כז.